

Innst. 390 S

(2014–2015)

Innstilling til Stortinget fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Prop. 123 S (2014–2015)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 28/2015 av 25. februar 2015 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 452/2014 om fastsettelse av tekniske krav og administrative framgangsmåter for luftfartsvirksomhet utøvd av tredjestatsoperatører

Til Stortinget

Sammendrag

EØS-komiteen vedtok den 25. februar 2015 å innlemme i EØS-avtalen kommisjonsforordning (EU) nr. 452/2014 av 29. april 2014 om fastsettelse av tekniske krav og administrative framgangsmåter for luftfartsvirksomhet utøvd av tredjestatsoperatører i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 216/2008.

Kommisjonsforordning (EU) nr. 452/2014 av 29. april 2014 fastsetter detaljerte regler for operatører fra tredjestater som er engasjert i kommersiell lufttransport i, til og ut av EU/EØS-området. Forordningen fastsetter regler for utferdigelse, opprettholdelse, tilbakekalling og suspensjon av autorisasjon.

Forordningen stiller krav om at disse operatørene må få utstedt en egen tillatelse fra det europeiske flysikkerhetsbyrået (EASA), som sikrer at operatørene oppfyller EUs krav til flysikkerhet for tredjestatsoperatører. Tredjestatsoperatørene skal overholde de krav som følger av gjeldende ICAO-standarder.

Nærmere om innholdet i forordningen

Forordningen inneholder definisjoner av kommersiell flytransport, flygninger og tredjestatsoperatører.

Kommisjonsforordning 452/2014 har som formål å sørge for en tilfredsstillende balanse mellom effektiv behandling av tillatelser til tredjestatsoperatører og ivaretagelse av et høyt sikkerhetsnivå innen EU/EØS-området. Forordningen vil medføre at søknadsprosessen for tredjestatsoperatører blir enklere og mer harmonisert, noe som norske myndigheter vurderer som positivt. Ved at det stilles felles krav til flysikkerhet som skal ivaretas av EASA på vegne av samtlige EU/EØS-stater, vil regelverket på sikt kunne øke flysikkerheten innen EU/EØS-området.

Den største endringen i forhold til dagens ordning er at myndigheten til å kontrollere og gi sikkerhetsmessig autorisasjon til tredjelandsoperatører overføres fra de enkelte medlemsstatene i EU/EØS til EASA. Metodene som skal brukes i forbindelse med søknader og undersøkelser, vil være mer omfattende enn det som praktiseres i Norge i dag.

Forordning 452/2014 foreslås gjennomført i norsk rett ved fastsettelse av en ny forskrift som gjør EASAs godkjenning av tredjestatsoperatører gyldig i Norge.

Særlig om forholdet til Grunnloven

Forordningen gir EASA myndighet til å foreta den flysikkerhetsmessige vurderingen av tredjestatsoperatører som skal fly til, fra eller innen Norge, og innebærer en begrenset myndighetsoverføring. Den vurderes derfor til å være av særlig stor viktighet, slik at Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning er nødvendig etter Grunnloven § 26 annet ledd.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Det er i dag Luftfartstilsynet som behandler søknader om tillatelse fra tredjestats luftfartsoperatører. Innføringen av forordningen forventes ikke å få bud-

sjettmessige konsekvenser for Luftfartstilsynet eller andre statlige myndigheter.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kjell-Idar Juvik, Ingvild Kjerkol, Sverre Myrli, Magne Rommetveit og Eirin Sund, fra Høyre, Torill Eidsheim, lederen Linda C. Hofstad Helleland, Nils Aage Jegstad og Helge Orten, fra Fremskrittspartiet, Ingebjørg Amanda Godskesen, Åse Michaelsen og Roy Steffensen, fra Kristelig Folkeparti, Hans Fredrik Grøvan, fra Senterpartiet, Janne Sjelmo Nordås, og fra Venstre, Abid Q. Raja, ser positivt på innlemmelse i EØS-avtalen av forordning nr. 452/2014 om fastsettelse av tekniske krav og administrative fremgangsmåter for luftfartsvirksomhet utøvd av tredjestatsoperatører.

Komiteen vil understreke at en tillatelse etter forordningen ikke i seg selv gir tredjestatsoperatører rett til å fly i EU/EØS-området. Operatørene må søke om trafikktillatelse i tråd med eksisterende luftfartsavtaler, hvilket betyr at for Norges del er det fortsatt Luftfartstilsynet som vil ha det endelige ordet.

Komiteen ser det som en styrke at det nå stilles felles krav til flysikkerhet. Regelverket vil kunne medføre en administrativ besparelse for Luftfartstilsynet i tillegg til at EASAs vurdering vil kunne danne et godt grunnlag for Luftfartstilsynets vurdering av trafikktilatelser.

Komiteen vil påpeke at metodene som skal brukes i forbindelse med søknader og undersøkelser, vil være mer omfattende enn det som praktiseres i Norge i dag. Det er viktig at Norge benytter seg av sin møte-, forslags- og uttalelsesrett i EASAs styre for å kunne fremme norske interesser.

Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

Komiteens utkast til innstilling har vært forelagt utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse, jf. vedtak i Stortinget av 26. mai 2015.

Utenriks- og forsvarskomiteen uttaler følgende i brev av 10. juni 2015:

«Utenriks- og forsvarskomiteen viser til transport- og kommunikasjonskomiteens utkast til innstilling datert 4. juni 2015 vedrørende Prop. 123 S (2014-2015) Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 28/2015 av 25. februar 2015 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 452/2014 om fastsettelse av tekniske krav og ad-

ministrative fremgangsmåter for luftfartsvirksomhet utøvd av tredjestatsoperatører.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til transport- og kommunikasjonskomiteens utkast til innstilling vedrørende Prop. 123 S (2014-2015) og har ingen ytterligere merknader.

Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti sine medlemmer i komiteen merker seg at det i proposisjonen ikke kjem fram opplysninger som tyder på at dagens praksis, der Luftfartstilsynet har ansvaret for å kontrollere og gje autorisasjon for flysikkerheit til tredjelandsoperatører, ikke tek vare på flytryggleiken i Noreg på ein god måte.

Desse medlemmene vil peike på at det heller ikke ser ut til at regjeringa har prøvd ovanfor EU å sikre at Noreg held på det mynde me så langt har hatt på dette området. Når ein ikkje ser klare teikn til veikskap med dagens ordning, burde det vere sjølvsagt at ei kvar norsk regjering vil prøve å vareta Noreg sin suverenitet og sjølvråderett. Desse medlemmene meiner regjeringa her har vist manglande vilje til å halde fast på norsk sjølvråderett.

Desse medlemmene ser det som problematisk at regjeringa legg opp til ei løysing der Noreg gjev frå seg suverenitet utan ein meir omfattande og prinsipiell debatt om spørsmålet. Den korte tidsramma for handsaming av denne saka er ikkje eigna til å handsame den på ein så grundig måte som naudsynt.

Desse medlemmene merker seg at regjeringa legg opp til at Stortinget skal gje sitt samtykke til EØS-komiteens avgjerd etter Grunnlova § 26 andre ledd. Ei kvar avståing av norsk suverenitet krev bruk av § 115 i Grunnlova, som krev $\frac{3}{4}$ fleirtal for at Noreg kan gje frå seg råderett på eit sakleg avgrensa område. Det står ikkje står noko i Grunnlova om at ei «mindre suverenitetsavståing» eller ei avgrensa overføring av mynde kan gjerast ved bruk av § 26 gjennom eit simpelt fleirtal i Stortinget. Desse medlemmene vil peike på at Stortinget har utvikla ein praksis med å sjå bort frå § 115 sjølv om det ikkje finst noko dekning for ein slik praksis i Grunnlova.

Desse medlemmene peiker på at Grunnlova § 115 fyrste avsnitt krev at Noreg er «tilslutta eller sluttar seg til» den internasjonale organisasjonen som får overført kompetanse å utøve makt i Noreg og som etter Grunnlova elles er lagt til norske statsorgan. Der som dette vilkåret ikkje er oppfylt i den konkrete saka kan ikkje Stortinget bruke § 115. Desse medlemmene viser til Prop. 123 S (2014-2015), som slår fast at Noreg ikkje vil ha røysterett og dermed ikkje vil delta på lik line med andre EU-statar i avgjerdprosane i EASA. Noreg kan difor ikkje reknast å vere tilslutta EASA i tråd med kravet i Grunnlova § 115.

Desse medlemmene vil på dette grunnlaget hevde at Stortinget, ut i frå Grunnlova, ikkje har høve til å slutte Noreg til EASA. For å kunne gjere dette må anten regjeringa syte for at Noreg får like retter som dei andre EU-landa som er tilslutta EASA, eller så må

Stortinget gjere eit vedtak etter Grunnlova § 121, som medfører ei endring av Grunnlova.

Desse medlemmene viser på dette grunnlaget til at Stortinget ikkje kan slutta Noreg til EASA. Dersom Stortinget ynskjer å slutte Noreg til EASA må saka sendast attende til regjeringa, slik at regjeringa kan sikre Noreg røysterett og fulle rettar som medlem av EASA.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti, viser til det initiativ som er tatt for å vurdere praksis med hensyn til overføring av vedtakskompetanse som er «lite inngripende» i Grunnlovens kompetanseregler. Dette medlem mener overføringen av vedtakskompetanse til EASA illustrerer betydningen av at det nå blir gjort en prinsipiell gjennomgang av denne praksisen og ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med dette på egnet måte.»

Komiteens merknader etter uttalelsen fra utenriks- og forsvarskomiteen

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til sine respektive partiers merknader i uttalelsen fra utenriks- og forsvarskomiteen av 10. juni 2015.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til uttalelsen fra utenriks- og for-

svarskomiteen av 10. juni 2015. Dette medlem viser til egne merknader fra Kristelig Folkepartis medlem i utenriks- og forsvarskomiteen. Dette medlem slutter seg til disse merknadene.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til uttalelsen fra utenriks- og forsvarskomiteen av 10. juni 2015. Dette medlem viser til egne merknader fra medlemmene fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i utenriks- og forsvarskomiteen. Dette medlem slutter seg til disse merknadene.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og merknadene og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 28/2015 av 25. februar 2015 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 452/2014 om fastsettelse av tekniske krav og administrative framgangsmåter for luftfartsvirksomhet utøvd av tredjestatsoperatører.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 11. juni 2015

Linda C. Hofstad Helleland
leder

Torill Eidsheim
ordfører

